

forbindelse med deltagelse i Euroen, og om denne fortrydelsesret i givet fald vil være til stede.

Man må - som der også lægges op til i spørgsmålet - holde to spørgsmål adskilt fra hinanden:

Det ene spørgsmål er, om Danmark i forhold til EF vil have ret til frit at træde ud af samarbejdet med den fælles valuta. Det er et spørgsmål om international ret, herunder EF-ret.

Det andet spørgsmål er, om det er en forudsætning for anvendelse af grundlovens § 20, at der er en sådan adgang til frit at træde ud. Det er et dansk forfatningsretligt spørgsmål.

Med hensyn til det første spørgsmål kan jeg navnlig henvise til det notat om muligheden for udtræden af Euro-samarbejdet, som Udenrigsministeriet den 21. marts 2000 har fremsendt til Europaudvalget. Som det her er anført, må udgangspunktet for en dansk udtræden være den procedure, der i Unionstraktatens artikel 48 er foreskrevet for ændring af traktaterne.

Med hensyn til den anden problemstilling kan jeg oplyse, at spørgsmålet om, hvorvidt grundlovens § 20 forudsætter, at Danmark frit skal kunne træde ud af det pågældende samarbejde, blev meget udførligt behandlet i forbindelse med Danmarks tiltrædelse af EF i 1972. Jeg kan her

bl.a. henvise til Justitsministeriets redegørelse af juli 1972 for visse statsretlige spørgsmål i forbindelse med en dansk tiltrædelse af de europæiske fællesskaber.

Lad mig citere konklusionen:

"På baggrund af det anførte er det efter justitsministeriets opfattelse utvivlsomt, at anvendeligheden af bestemmelsen i grundlovens § 20 ikke er betinget af, at den pågældende traktat giver adgang til - eller dog ikke udelukker - en senere énsidig tilbagekaldelse fra dansk side af overladelsen af beføjelser til vedkommende mellemfolkelige myndighed."

Jeg kan henholde mig til denne retsopfattelse, der også blev lagt til grund af Folketinget i forbindelse med gennemførelsen af tiltrædelsesloven.

I den forbindelse kan jeg tilføje, at lovgivningsmagten til enhver tid med statsretlig gyldighed - og med almindeligt flertal - kan trække beføjelser, som efter grundlovens § 20 er overladt til EF, tilbage. Det fremgår udtrykkeligt af grundlovens forarbejder og er i øvrigt også nævnt i Udenrigsministeriets besvarelse af 21. marts 2000, som jeg omtalte før.